



Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 31 stycznia 2019 r.*

Odwołanie – Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające podjęte wobec Islamskiej Republiki Iranu – Zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych – Stwierdzenie przez Sąd Unii Europejskiej nieważności umieszczenia w wykazie – Zmiana kryteriów umieszczenia w wykazie osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu – Ponowne umieszczenie w wykazie – Dowody odnoszące się do daty poprzedzającej pierwsze umieszczenie w wykazie – Okoliczności znane przed pierwszym umieszczeniem w wykazie – Powaga rzeczy osądzonej – Zakres – Pewność prawa – Ochrona uzasadnionych oczekiwań – Zasada ne bis in idem – Skuteczna ochrona sądowa

W sprawie C-225/17 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 27 kwietnia 2017 r.,

Islamic Republic of Iran Shipping Lines, z siedzibą w Teheranie (Iran),

Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), z siedzibą w Teheranie,

Khazar Shipping Lines, z siedzibą w Anzali Free Zone (Iran),

IRISL Europe GmbH, z siedzibą w Hamburgu (Niemcy),

Qeshm Marine Services & Engineering Co., dawniej IRISL Marine Services and Engineering Co., z siedzibą na Keszmie (Iran),

Irano Misr Shipping Co., z siedzibą w Aleksandrii (Egipt),

Safirán Payam Darya Shipping Lines, z siedzibą w Teheranie,

Marine Information Technology Development Co., dawniej Shipping Computer Services Co., z siedzibą w Teheranie,

Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., alias Soroush Sarzamin Asatir, z siedzibą w Teheranie,

Hoopad Darya Shipping Agency, dawniej South Way Shipping Agency Co. Ltd, z siedzibą w Teheranie,

Valfajr 8th Shipping Line Co., z siedzibą w Teheranie,

* Język postępowania: angielski.

reprezentowane przez M. Lester, QC, oraz M. Taher, solicitor,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną jest

Rada Unii Europejskiej, reprezentowana przez J. Kneale’a oraz M. Bishopa, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

popierana przez:

Komisję Europejską, reprezentowaną przez D. Gauci oraz przez T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient w pierwszej instancji (T-87/14),

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki prezesa czwartej izby, T. von Danwitz (sprawozdawca), C. Lycourgos, E. Juhász i C. Vajda, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 13 września 2018 r.,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 W swoim odwołaniu Islamic Republic of Iran Shipping Lines (zwane dalej „IRISL”), Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Khazar Shipping Lines, IRISL Europe GmbH, Qeshm Marine Services & Engineering Co. (dawniej IRISL Marine Services and Engineering Co.), Irano Misr Shipping Co., Safiran Payam Darya Shipping Lines, Marine Information Technology Development Co. (dawniej Shipping Computer Services Co.), Rahbaran Omid Darya Ship Management Co. (alias Soroush Sarzamin Asatir), Hoopad Darya Shipping Agency (dawniej South Way Shipping Agency Co. Ltd) i Valfajr 8th Shipping Line Co. wnoszą o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 17 lutego 2017 r., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada (T-14/14 i T-87/14, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2017:102), w którym Sąd oddalił ich żądania mające na celu:
 - w sprawie T-14/14, stwierdzenie nieważności decyzji Rady 2013/497/WPZiB z dnia 10 października 2013 r. zmieniającej decyzję 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 272, s. 46) i rozporządzenia Rady (UE) nr 971/2013 z dnia 10 października 2013 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 267/2012 w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 272, s. 1) w zakresie, w jakim akty te dotyczą wnoszących odwołanie (zwanym dalej „spornymi aktami z października 2013 r.”),

- w sprawie T-87/14, po pierwsze, stwierdzenia niemożności stosowania decyzji 2013/497 oraz rozporządzenia nr 971/2013, oraz, po drugie, stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2013/685/WPZiB z dnia 26 listopada 2013 r. zmieniającej decyzję 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 316, s. 46) i rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 1203/2013 z dnia 26 listopada 2013 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (UE) nr 267/2012 w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2013, L 316, s. 1) w zakresie, w jakim akty te dotyczą wnoszących odwołanie (zwanym dalej „spornymi aktami z listopada 2013 r.”).

Okoliczności powstania sporu

- 2 W dniu 23 grudnia 2006 r. Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (zwana dalej „Radą Bezpieczeństwa”) przyjęła rezolucję 1737 (2006) zakazującą, na podstawie jej pkt 7, Islamskiej Republice Iranu wywozu towarów i technologii związanych z działaniami stwarzającymi zagrożenie rozprzestrzeniania broni jądrowej lub z rozwojem systemów przenoszenia broni jądrowej.
- 3 W dniu 24 marca 2007 r. Rada Bezpieczeństwa przyjęła rezolucję 1747 (2007), której pkt 5 zakazuje Islamskiej Republice Iranu dostarczać, sprzedawać lub przekazywać, bezpośrednio i pośrednio, ze swojego terytorium lub za pośrednictwem swoich obywateli, lub za pomocą statków pływających pod jej banderą, lub jej statków powietrznych, broni lub powiązanego sprzętu.
- 4 W dniu 9 czerwca 2010 r. Rada Bezpieczeństwa przyjęła rezolucję 1929 (2010), której celem było rozszerzenie zakresu środków ograniczających nałożonych wcześniejszymi rezolucjami, a także ustanowienie dodatkowych środków ograniczających wobec Islamskiej Republiki Iranu.
- 5 W dniu 17 czerwca 2010 r. Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła uchwalenie rezolucji 1929 (2010) i wezwała Radę Unii Europejskiej, aby podjęła działania wdrażające środki przewidziane w tej rezolucji, a także środki dodatkowe, z myślą o wspieraniu rozwiązania w drodze negocjacji wszystkich nierozstrzygniętych problematycznych kwestii dotyczących opracowywania przez Islamską Republikę Iranu technologii istotnych dla potrzeb jej programów jądrowego i rakietowego ([wydając oświadczenie] zwane dalej „oświadczeniem z dnia 17 czerwca 2010 r.”) Środki te powinny dotyczyć sektora handlu, sektora finansów, irańskiego sektora transportu, w tym IRISL i ich spółek zależnych, oraz kluczowych sektorów przemysłu gazowego i naftowego. Przewidziano również rozszerzenie dyspozycji zamrożenia aktywów w szczególności na członków Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej.
- 6 W dniu 26 lipca 2010 r. przyjęto decyzję Rady 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającą wspólne stanowisko 2007/140/WPZiB (Dz.U. 2010, L 195, s. 39; sprostowanie Dz.U. 2010, L 197, s. 19), której motywy 4, 5, 7, i 8 stanowią:

„(4) W dniu 9 czerwca 2010 r. [Rada Bezpieczeństwa] przyjęła [rezolucję] 1929 (2010) [...]

(5) W dniu 17 czerwca 2010 r. Rada Europejska [...] wezwała Radę, aby przyjęła środki wdrażające środki zawarte w [rezolucji 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa], a także środki dodatkowe [...]

[...]

(7) [Rezolucja] 1929 (2010) rozszerza ograniczenia finansowe i dotyczące podróży nałożone na mocy [rezolucji] 1737 (2006) na dodatkowe osoby i podmioty, w tym na osoby i podmioty należące do [Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej], a także na podmioty [IRISL].

- (8) Zgodnie z [oświadczeniem z dnia 17 czerwca 2010 r.], ograniczenia dotyczące przyjmowania i zamrażania funduszy i zasobów gospodarczych powinny być stosowane do kolejnych osób i podmiotów, w dodatku do osób i podmiotów wskazanych przez Radę Bezpieczeństwa [...]”.
- 7 Artykuł 20 ust. 1 lit. b) tej decyzji stanowił, że zamrożeniu środków finansowych i zasobów gospodarczych podlegały „osoby lub podmioty [...], które są zaangażowane w irańskie działania [jądrowe] [...] lub które są bezpośrednio związane z tymi działaniami, lub zapewniające im wsparcie, [...], lub osoby i podmioty, które pomagały wskazanym osobom lub podmiotom w obejściu lub naruszaniu postanowień rezolucji [1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa] lub niniejszej decyzji, a także wy[si] rangą członk[owie] i podmioty [...] linii żeglugow[ych] IRISL oraz podmioty do nich należące, przez nie kontrolowane [lub działające w ich imieniu], wymienione w załączniku II”.
- 8 Nazwy wnoszących odwołanie umieszczono w załączniku II do rzeczzonej decyzji z takich względów, że jeżeli chodzi o IRISL, były one między innymi „zaangażowan[e] w transport ładunków wojskowych, w tym zakazanych ładunków z Iranu. Trzy takie incydenty, stanowiące jawne naruszenie zakazu, zgłoszono komitetowi ds. sankcji [Rady Bezpieczeństwa] [...]”, a jeżeli chodzi o innych wnoszących odwołanie, należeli oni do IRISL lub byli przez nie kontrolowani, lub działali w ich imieniu.
- 9 Tego samego dnia 26 lipca 2010 r., w drodze rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 668/2010 w sprawie wdrożenia art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 423/2007 dotyczącego środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2010, L 195, s. 25), nazwy wnoszących odwołanie dodano do wykazu zawartego w załączniku V do rozporządzenia Rady (WE) nr 423/2007 z dnia 19 kwietnia 2007 r. dotyczącego środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2007, L 103, s. 1) z identycznych zasadniczo względów co względy wskazane w poprzednim punkcie.
- 10 Rozporządzenie Rady (UE) nr 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylające rozporządzenie (WE) nr 423/2007 (Dz.U. 2010, L 281, s. 1) przewidywało w art. 16 ust. 2 lit. d) zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych należących do osób, podmiotów lub organów wymienionych w załączniku VIII, które zostały uznane „za osoby prawne, podmioty lub organy należące do [IRISL] [lub przez nie kontrolowane]”. To kryterium umieszczenia w wykazie zostało powtórzone zasadniczo w art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia Rady (UE) nr 267/2012 z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie nr 961/2010 (Dz.U. 2012, L 88, s. 1).
- 11 Nazwy wnoszących odwołanie utrzymano kolejno w załączniku VIII do rozporządzenia nr 961/2010 i w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012, zasadniczo z tych samych powodów co powody wymienione w pkt 8 niniejszego wyroku.
- 12 W wyroku z dnia 16 września 2013 r., Islamic Republic of Iran Shipping Lines i in./Rada (T-489/10, zwanym dalej „wyrokiem z dnia 16 września 2013 r.” EU:T:2013:453), Sąd stwierdził nieważność załącznika II do decyzji 2010/413, załącznika do rozporządzenia wykonawczego nr 668/2010, załącznika VIII do rozporządzenia nr 961/2010 i załącznika IX do rozporządzenia nr 267/2012 w zakresie, w jakim dotyczyły one wnoszących odwołanie, z takich względów, że Rada nie uzasadniła w sposób zgodny z wymogami prawa stwierdzenia, że IRISL pomagały wskazanej osobie lub podmiotowi w naruszeniu rezolucji Rady Bezpieczeństwa, ani nie ustaliła, że dokonując trzykrotnie transportu sprzętu wojskowego z naruszeniem embarga na broń, wspierały rozprzestrzenianie broni jądrowej.
- 13 W dniu 10 października 2013 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła decyzję 2013/497. Zgodnie z motywem 2 tej decyzji należało zmienić kryteria wskazywania w odniesieniu do zamrażania środków finansowych obejmujące osoby i podmioty, które pomagały wskazanym osobom lub podmiotom w obchodzeniu lub

naruszaniu postanowień odnośnych rezolucji Rady Bezpieczeństwa lub przepisów decyzji 2010/413, aby objąć tymi kryteriami osoby i podmioty, które same obeszły lub naruszyły te postanowienia lub przepisy.

- 14 Rzeczona decyzja zmieniała w następujący sposób brzmienie art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413:

„osoby lub podmioty [...], które są zaangażowane w irańskie działania [jądrowe] [...], bezpośrednio powiązane z takimi działaniami lub zapewniają wsparcie dla takich działań, [...] lub osoby i podmioty, które obeszły lub naruszyły, lub pomagały wskazanym osobom lub podmiotom w obejściu lub naruszaniu postanowień rezolucji [1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa] lub niniejszej decyzji, a także członkowie i podmioty [...] IRISL oraz podmioty do nich należące lub przez nie kontrolowane lub osoby i podmioty działające w ich imieniu, lub osoby i podmioty zapewniające ubezpieczenie lub inne istotne usługi [...] IRISL lub podmiotom do nich należącym lub przez nie kontrolowanym, lub działającym w ich imieniu, wymienione w załączniku II”.

- 15 W dniu 10 października 2013 r. Rada przyjęła również, aby zapewnić wdrożenie decyzji 2013/497 w Unii Europejskiej, rozporządzenie nr 971/2013, które zmieniło w następujący sposób brzmienie art. 23 ust. 2 lit b) i e) rozporządzenia nr 267/2012:

„[...] Załącznik IX obejmuje osoby fizyczne i prawne, podmioty i organy, które [...] zostały określone jako:

[...]

b) osoby fizyczne lub prawne, podmioty lub organy, które obeszły lub naruszyły, lub pomagały wymienionym w wykazie osobom, podmiotom lub organom w obejściu lub naruszeniu przepisów niniejszego rozporządzenia, decyzji [2010/413] lub rezolucji [1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) i 1929 (2010) Rady Bezpieczeństwa];

[...]

e) osoby prawne, podmioty lub organy należące do [IRISL] lub kontrolowane przez IRISL, lub osoby fizyczne bądź prawne, podmioty lub organy działające w ich imieniu, lub osoby fizyczne bądź prawne, podmioty lub organy zapewniające ubezpieczenie lub inne istotne usługi IRISL lub podmiotom do nich należącym lub przez nie kontrolowanym, lub działającym w ich imieniu”.

- 16 W drodze spornych aktów z listopada 2013 r. Rada ponownie umieściła nazwy wnoszących odwołanie, po pierwsze, w wykazie osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, zawartym w załączniku II do decyzji 2010/413, a po drugie, w wykazie zawartym w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012 (zwanym dalej „spornymi wykazami”).

- 17 Uzasadnienie umieszczenia IRISL w tych wykazach było identyczne i brzmiało następująco:

„IRISL zajmował[y] się przekazywaniem z Iranu materiałów powiązanych z bronią, co narusza pkt 5 rezolucji 1747 (2007) [Rady Bezpieczeństwa]. Trzy konkretne naruszenia zgłoszono komitetowi RB ONZ ds. sankcji przeciwko Iranowi w 2009 roku”.

- 18 Pozostali wnoszący odwołanie zostali umieszczeni w rzeczonych wykazach ze względów, w odniesieniu do HDSL, Safiran Payam Darya Shipping Lines i Hoopad Darya Shipping Agency, że „działa[ły one] w imieniu IRISL”, w odniesieniu do Khazar Shipping Lines, IRISL Europe i Valfajr 8th Shipping Line, że „[były one] własnością IRISL”, w odniesieniu do Qeshm Marine Services & Engineering i Marine Information Technology Development, że „[były one] kontrolowan[e] przez IRISL”, w odniesieniu do

Irano Misr Shipping, że „świadczy[ła ona] podstawowe usługi dla IRISL”, a w odniesieniu do Rahbaran Omid Darya Ship Management, że „działała [ona] w imieniu IRISL i świadczy[ła im] podstawowe usługi”.

- 19 W dniu 18 października 2015 r., celu realizacji wspólnego kompleksowego planu działania z dnia 14 lipca 2015 r. uzgodnionego z Islamską Republiką Iranu dotyczącego irańskiego programu jądrowego, Rada przyjęła, z jednej strony, decyzję (WPZiB) 2015/1863 zmieniającą decyzję 2010/413/WPZiB w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2015, L 274, s. 174), która zawiesiła, w stosunku do wnoszących odwołanie, stosowanie środków ograniczających ustanowionych w decyzji 2013/685, oraz, z drugiej strony, rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/1862 dotyczące wykonania rozporządzenia nr 267/2012 (Dz.U. 2015, L 274, s. 161), które usunęło ich nazwę z wykazu zawartego w załączniku IX do tego ostatniego rozporządzenia.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 20 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniach 6 stycznia i 7 lutego 2014 r. wnoszący odwołanie wnieśli, odpowiednio, w sprawie T-14/14, skargę o stwierdzenie nieważności spornych aktów z października 2013 r. oraz, w sprawie T-87/14, skargę, po pierwsze, o stwierdzenie nieważności spornych aktów z listopada 2013 r. i, po drugie, o stwierdzenie niemożności stosowania spornych aktów z października 2013 r. na podstawie art. 277 TFUE. Sąd połączył obydwie te sprawy do celów ustnego etapu postępowania i wydania wyroku.
- 21 W zaskarżonym wyroku Sąd, po częściowym odrzuceniu i częściowym oddaleniu skargi w sprawie T-14/14, orzekł w przedmiocie skargi w sprawie T-87/14. W pkt 53–105 zaskarżonego wyroku najpierw oddalił on wszystkie zarzuty powołane przez wnoszących odwołanie na poparcie wysuniętego wobec spornych aktów z października 2013 r. zarzutu niedopuszczalności. Zarzuty te dotyczyły: pierwszy – braku podstawy prawnej, drugi – naruszenia ich uzasadnionych oczekiwań oraz zasady pewności prawa, zasady ne bis in idem i zasady powagi rzeczy osądzonej, trzeci – nadużycia władzy, czwarty – naruszenia ich prawa do obrony oraz piąty – naruszenia ich praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do poszanowania ich dobrego imienia.
- 22 W pkt 106–211 zaskarżonego wyroku Sąd oddalił następnie wszystkie zarzuty wysunięte przez wnoszących odwołanie na poparcie żądania stwierdzenia nieważności spornych aktów z listopada 2013 r. Zarzuty te dotyczyły: pierwszy – braku podstawy prawnej, drugi – oczywistych błędów w ocenie popełnionych przez Radę, trzeci – naruszenia prawa do obrony, czwarty – naruszenia zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań, pewności prawa, powagi rzeczy osądzonej, zasady ne bis in idem i zasady niedyskryminacji oraz piąty – naruszenia ich praw podstawowych, w szczególności prawa własności i prawa do poszanowania ich dobrego imienia, oraz naruszenia zasady proporcjonalności.
- 23 W konsekwencji Sąd w części odrzucił, a w części oddalił skargi w sprawach T-14/14 i T-87/14

Żądania stron przed Trybunałem

- 24 Wnoszący odwołanie wnoszą do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku;
 - uwzględnienie żądań, które przedstawili oni przed Sądem;
 - obciążenie Rady kosztami postępowania odwoławczego i kosztami postępowania w pierwszej instancji.

25 Rada wnosi do Trybunału o:

- odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego lub oddalenie go jako bezzasadnego;
- posiłkowo, jeśli Trybunał postanowi uchylić zaskarżony wyrok i sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie – o oddalenie skargi o stwierdzenie nieważności oraz żądania stwierdzenia niemożności stosowania spornych aktów, oraz
- obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania odwoławczego.

26 Komisja Europejska wnosi do Trybunału o:

- odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego lub oddalenie go jako bezzasadnego;
- obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

W przedmiocie dopuszczalności odwołania

Argumentacja stron

- 27 Rada powołuje się na niedopuszczalność odwołania ze względu na to, że wnoszący odwołanie nie mają interesu prawnego w jego rozstrzygnięciu z uwagi na zniesienie decyzją 2015/1863 i rozporządzeniem wykonawczym 2015/1862 przyjętych wobec nich środków ograniczających oraz na brak naruszenia ich dobrego imienia decyzją Rady o ich ponownym umieszczeniu w spornych wykazach spornymi aktami z listopada 2013 r. W szczególności powody tego ponownego umieszczenia odnosiły się do upublicznionego sprawozdania komitetu Rady Bezpieczeństwa ds. sankcji za rok 2009.
- 28 Komisja dodaje, że odwołanie należy uznać za niedopuszczalne, ponieważ wnoszący odwołanie faktycznie domagają się ponownego rozpatrzenia przez Trybunał sprawy, która została już rozstrzygnięta przez Sąd. Podnosi ona w tym względzie, że wnoszący odwołanie poprzestają w dużym stopniu na powtarzaniu zarzutów i argumentów, które wysuwali przed Sądem, nie ograniczając się do kwestii prawnych, w szczególności w ramach zarzutu szóstego.
- 29 Wnoszący odwołanie stoją na stanowisku, że odwołanie jest dopuszczalne. Utrzymują oni, po pierwsze, że mają faktyczny interes prawny w uznaniu ab initio niezgodnego z prawem charakteru przyjętych wobec nich środków ograniczających, w odzyskaniu swego dobrego imienia, które naruszyła im sama Unia, oraz we wniesieniu, w razie potrzeby, skargi o odszkodowanie. Twierdzą oni, po drugie, że naruszenia prawa, jakich dopuścił się Sąd, które winny doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, wynikają w sposób wyraźny z ich odwołań.

Ocena Trybunału

- 30 Jeżeli chodzi w pierwszej kolejności o interes prawny, to z utrwalonego orzecznictwa wynika, że istnienie legitymacji czynnej wnoszącego odwołanie oznacza, że odwołanie, poprzez swój wynik, może przynieść korzyść stronie, która je wnosi (wyrok z dnia 21 grudnia 2011 r., Francja/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 31 Trybunał orzekł zaś, że osoby lub podmioty, których nazwiska lub nazwy zostały umieszczone w wykazie osób lub podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, zachowują przynajmniej moralny interes w uzyskaniu stwierdzenia nieważności tego umieszczenia w wykazie dla celów uznania przez sąd Unii, że nigdy nie powinny być zostać wpisane do takiego wykazu, biorąc pod uwagę wpływ na ich reputację, także po wykreśleniu ich nazwisk lub nazw ze wspomnianego wykazu lub po zawieszeniu zamrożenia ich aktywów (wyroki: z dnia 29 listopada 2018 r., National Iranian Tanker Company/Rada, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 29 listopada 2018 r., Bank Tejarat/Rada, C-248/17 P, EU:C:2018:967, pkt 29).
- 32 Z powyższego wynika, że wnoszący odwołanie mają interes co najmniej moralny w dochodzeniu uchylecia zaskarżonego wyroku celem domagania się stwierdzenia nieważności ponownego ich umieszczenia w spornych wykazach, chociaż, po pierwsze, zamrożenie ich aktywów wynikające z tego ponownego umieszczenia w wykazie zawartym w załączniku II do decyzji 2010/413 zostało zawieszone, a po drugie, ich nazwa została usunięta z wykazu zawartego w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012 na mocy, odpowiednio, decyzji 2015/1863 i rozporządzenia wykonawczego 2015/1862. Podobnie zwykła okoliczność, że tego rodzaju umieszczenie opiera się na upublicznionym sprawozdaniu instytucji międzynarodowej, takiej jak Rada Bezpieczeństwa, nie podważa interesu co najmniej moralnego, który posiada dana osoba lub podmiot w dochodzeniu stwierdzenia nieważności aktu Unii, który mógłby sam w sobie zaszkodzić jej lub jego dobremu imieniu, a nawet pogorszyć tego rodzaju istniejącą wcześniej szkodę.
- 33 W związku z tym nie należy uwzględnić wysuniętego przez Radę zarzutu niedopuszczalności.
- 34 W zakresie, w jakim, w drugiej kolejności, Komisja stoi na stanowisku, że odwołanie jest niedopuszczalne z tego względu, że wnoszący odwołanie domagają się ponownego rozpatrzenia podniesionych już przed Sądem zarzutów i argumentów, należy przypomnieć, że gdy wnoszący odwołanie kwestionuje wykładnię lub zastosowanie przez Sąd prawa Unii, kwestie prawne rozpatrywane w pierwszej instancji mogą ponownie być rozpatrywane w ramach odwołania. Gdyby bowiem wnoszący odwołanie nie mógł oprzeć odwołania na zarzutach i argumentach podniesionych przed Sądem, postępowanie odwoławcze byłoby częściowo pozbawione sensu (wyroki: z dnia 19 stycznia 2017 r., Komisja//Total i Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 17 maja 2017 r., Portugalia/Komisja, C-337/16 P, EU:C:2017:381, pkt 20).
- 35 W niniejszym wypadku odwołanie, ujęte jako całość, wskazuje w sposób wystarczająco dokładny kwestionowane punkty zaskarżonego wyroku oraz powody, dla których punkty te zdaniem wnoszących odwołanie naruszają prawo i nie ogranicza się do zwykłego powtórzenia czy odtworzenia argumentów, jak sugerowała to Komisja, co umożliwia w konsekwencji Trybunałowi przeprowadzenie kontroli jego zgodności z prawem.
- 36 W tych okolicznościach należy oddalić wysunięty przez Komisję zarzut niedopuszczalności w zakresie, w jakim jest on skierowany przeciwko odwołaniu w całości.
- 37 Niemniej jednak powyższe stwierdzenie w niczym nie przesądza o badaniu dopuszczalności niektórych zarzutów rozpatrywanych odrębnie (wyroki: z dnia 14 czerwca 2016 r., Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, pkt 34; z dnia 4 maja 2017 r., RFA International/Komisja, C-239/15 P, niepublikowany, EU:C:2017:337, pkt 20).

Co do istoty

- 38 Wnoszący odwołanie podnoszą dziewięć zarzutów na jego poparcie.

- 39 Pierwsze pięć zarzutów dotyczy naruszeń prawa popełnionych przez Sąd przy badaniu podniesionych w sprawie T-87/14, na poparcie zarzutu niezgodności z prawem, zarzutów wysuniętych wobec spornych aktów z października 2013 r., w których Rada zmieniła kryteria umieszczania w wykazach osób lub podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu.
- 40 Celem ostatnich czterech zarzutów odwołania jest zakwestionowanie badania przez Sąd wysuniętych w tej samej sprawie zarzutów nieważności spornych aktów z listopada 2013 r., zgodnie z którymi Rada ponownie umieściła nazwy wnoszących odwołanie w spornych wykazach, na podstawie, po pierwsze, gdy chodzi o IRISL, kryterium umieszczenia w wykazie, o którym mowa w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, zmienionej decyzją 2013/497, oraz w art. 23 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 267/2012, zmienionego rozporządzeniem nr 971/2013 [zwanego dalej „kryterium dotyczącym naruszenia rezolucji 1747 (2007)"] oraz, po drugie, gdy chodzi o innych wnoszących odwołanie, kryterium umieszczenia w wykazie, o którym mowa w art. 20 ust. 1 lit. b) decyzji 2010/413, zmienionej decyzją 2013/497, oraz w art. 23 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 267/2012, zmienionego rozporządzeniem nr 971/2013 (zwanego dalej „kryterium dotyczącym powiązania z IRISL”).
- 41 Należy zbadać, w pierwszej kolejności, zarzuty drugi i ósmy łącznie z częściami trzecimi zarzutów pierwszego i szóstego, dotyczące naruszeń prawa odnoszących się do konsekwencji wyroku z dnia 16 września 2013 r., w drugiej kolejności, część drugą zarzutu pierwszego, dotyczącą braku odpowiedzi na argument, zgodnie z którym Rada nie dostarczyła obiektywnego powodu i uzasadnienia dla zmiany, w drodze spornych aktów z października 2013 r., kryteriów umieszczania w wykazach osób lub podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, w trzeciej kolejności, zarzuty czwarty i siódmy, dotyczące naruszenia prawa do obrony, w czwartej kolejności, zarzuty trzeci, piąty i dziewiąty łącznie z częścią pierwszą zarzutu pierwszego i częścią drugą zarzutu szóstego, dotyczące naruszenia zasady proporcjonalności i praw podstawowych oraz naruszenia prawa przez Sąd poprzez orzeczenie, że Rada nie popełniła nadużycia władzy, oraz, w ostatniej kolejności, pierwszą część zarzutu szóstego, dotyczącą naruszeń prawa przez Sąd polegających na nieuwzględnieniu tego, że Rada popełniła szereg oczywistych błędów w ocenie.

W przedmiocie zarzutów drugiego i ósmego, a także części trzech zarzutów pierwszego i szóstego

– Argumentacja stron

- 42 W zarzutach drugim i ósmym oraz w częściach trzech zarzutów pierwszego i szóstego wnoszący odwołanie podnoszą zasadniczo, że Sąd błędnie uznał, że w następstwie wyroku z dnia 16 września 2013 r., który uzyskał powagę rzeczy osądzonej, Rada mogła przyjąć sporne akty z października 2013 r. i listopada 2013 r. nienaruszając przy tym zasady powagi rzeczy osądzonej, zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań, pewności prawa, zasady ne bis in idem czy zasady prawa do skutecznej ochrony sądowej zapisanej w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”). Jedynym uzasadnieniem spornych aktów z października 2013 r. jest obejście tego wyroku.
- 43 Wnoszący odwołanie uważają, że zasady te stoją w sprzeczności z tym, aby Rada zreformułowała kryteria umieszczania w wykazie w celu ponownego ich umieszczenia w spornych wykazach, wobec braku zmiany okoliczności faktycznych i nowych dowodów oraz w sytuacji, gdy w wyroku z dnia 16 września 2013 r. ustalono brak związku między zakazem przekazywania broni przewidzianym w pkt 5 rezolucji 1747 (2007) a rozprzestrzenianiem broni jądrowej i odrzucono kryterium umieszczenia w wykazie dotyczące podmiotów powiązanych z IRISL. Ponowne zaś umieszczenie IRISL w wykazie opiera się na tych samych twierdzeniach dotyczących zarzucanych naruszeń rezolucji 1747 (2007) popełnionych w 2009 r. co twierdzenia leżące u podstawy ich pierwotnego umieszczenia w wykazie, którego nieważność została stwierdzona w wyroku z dnia 16 września 2013 r. Sąd ograniczył się do potwierdzenia, że fakty te były w wystarczającym stopniu aktualne.

- 44 Wnoszący odwołanie dodają, że możliwość ponownego umieszczenia danej osoby lub podmiotu w wykazie osób lub podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, po stwierdzeniu nieważności pierwszego umieszczenia w wykazie, nie przyznaje Radzie absolutnej i nieograniczonej władzy ponownego umieszczania na podstawie tego samego, inaczej scharakteryzowanego, stanu faktycznego. Punkty 186–189 zaskarżonego wyroku są zatem błędne. Inna interpretacja spowodowałaby jedynie „uwiecznienie” sporu i pozbawiłaby sensu prawo do skutecznego środka prawnego.
- 45 Rada wspierana przez Komisję kwestionuje argumentację wnoszących odwołanie.

– Ocena Trybunału

- 46 Przede wszystkim, jak słusznie przypomniał Sąd w pkt 183 zaskarżonego wyroku, wydane przez sądy Unii wyroki stwierdzające nieważność, gdy tylko staną się prawomocne, nabierają powagi rzeczy osądzonej. Nie tylko obejmuje ona sentencję wyroku stwierdzającego nieważność, lecz także rozciąga się na uzasadnienie, które stanowi niezbędne wsparcie sentencji i którego w związku z tym nie można od niej oddzielić (wyroki: z dnia 29 listopada 2018 r., National Iranian Tanker Company/Rada, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 42; z dnia 29 listopada 2018 r., Bank Tejarat/Rada, C-248/17 P, EU:C:2018:967, pkt 70).
- 47 Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem – i również jak wynika z pkt 184 zaskarżonego wyroku – powaga rzeczy osądzonej obejmuje jedynie te kwestie faktyczne i prawne, które zostały rozstrzygnięte w sposób rzeczywisty lub nieunikniony w orzeczeniu sądowym (wyroki: z dnia 29 marca 2011 r., ThyssenKrupp Nirosta/Komisja, C-352/09 P, EU:C:2011:191, pkt 123; z dnia 13 września 2017 r., Pappalardo i in./Komisja C-350/16 P, EU:C:2017:672, pkt 37).
- 48 W niniejszym wypadku, jak słusznie stwierdził Sąd w pkt 185 zaskarżonego wyroku, należy zauważyć, że w wyroku z dnia 16 września 2013 r. Sąd stwierdził nieważność pierwotnego umieszczenia IRISL w wykazie, po zaznaczeniu, po pierwsze, w pkt 38 i 39 tego wyroku, że uzasadnienie tego umieszczenia odnoszące się do pomocy udzielonej wskazanej osobie lub podmiotowi w naruszaniu rezolucji Rady Bezpieczeństwa było niewystarczające i, po drugie, w pkt 58 i 66 rzeczonego wyroku, że Rada nie wykazała, że dokonując trzykrotnie transportu sprzętu wojskowego z naruszeniem zakazu przewidzianego w pkt 5 rezolucji 1747 (2007), IRISL wspierały rozprzestrzenianie broni jądrowej. Czyniąc tak, Sąd nie podważył jednak prawdziwości tych trzech incydentów ani związanych z nimi dowodów.
- 49 Natomiast, jak słusznie wynika również z pkt 80, 186 i 187 zaskarżonego wyroku, Sąd w wyroku z dnia 16 września 2013 r. nie orzekł ani w przedmiocie ważności kryteriów umieszczenia w wykazie, na których opierało się pierwotne umieszczenie IRISL w tym wykazie, dotyczących wpierania rozprzestrzeniania broni jądrowej i udzielania pomocy wskazanej osobie lub podmiotowi w naruszaniu rezolucji Rady Bezpieczeństwa, ani też, hipotetycznie, w kwestii, czy umieszczenie IRISL w wykazie było uzasadnione na podstawie kryterium dotyczącego naruszenia rezolucji 1747 (2007).
- 50 W odniesieniu do innych niż IRISL wnoszących odwołanie z pkt 188 zaskarżonego wyroku słusznie również wynika, że w wyroku z dnia 16 września 2013 r. Sąd ograniczył się do stwierdzenia, że okoliczność, iż należą oni do IRISL, są przez nie kontrolowane lub działają w ich imieniu, nie uzasadnia przyjęcia lub utrzymania wobec nich dotyczących ich środków ograniczających – skoro same IRISL nie są skutecznie umieszczone w wykazach osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu – bez zbadania zgodności z prawem kryteriów będących podstawą ich umieszczenia w wykazie ani kwestii, czy spełniali oni te kryteria.
- 51 Tymczasem, jak stwierdziła rzecznik generalna w pkt 106 opinii, ze stwierdzeń Sądu w wyroku z dnia 16 września 2013 r., przypominanych w pkt 48–50 niniejszego wyroku, objętych powagą rzeczy osądzonej zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 46 i 47 niniejszego wyroku, nie wynika, by

Rada nie mogła, w ramach działań podjętych w celu wykonania wyroku z dnia 16 września 2013 r., postanowić – jako prawodawca – o utrzymaniu istniejących kryteriów umieszczenia w wykazie, leżących u podstaw pierwotnego umieszczenia wnoszących odwołanie w tym wykazie, czy też o ich dostosowaniu, tak aby, przy jednoczesnym umacnianiu leżących w jej dyspozycji odpowiednich środków prawnych, realizować cel polegający na wywieraniu nacisku na Islamską Republikę Iranu w celu zobowiązania jej do zakończenia programu rozprzestrzeniania broni jądrowej.

- 52 W tym względzie – i jak to słusznie zaznaczył Sąd w pkt 186 zaskarżonego wyroku – należy zauważyć, że ponowne umieszczenie IRISL w spornych wykazach opiera się na kryterium różniącym się od tych, na podstawie których została ona umieszczona w wykazach w drodze decyzji, których nieważność została stwierdzona wyrokiem z dnia 16 września 2013 r., i w związku z tym na innej podstawie prawnej (zob. podobnie wyrok z dnia 29 listopada 2018 r., Bank Tejarat/Rada, C-248/17 P, EU:C:2018:967, pkt 74).
- 53 Ponadto należy uściślić, że Trybunał orzekł już, iż niezgodność z prawem aktów, w drodze których dana osoba lub podmiot zostały umieszczone w wykazie osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, z powodu niewystarczających dowodów przedstawionych przez Radę na poparcie faktycznej podstawy tych aktów nie może uniemożliwić tej instytucji, po przeprowadzeniu ponownego badania sytuacji danej osoby lub podmiotu, przyjęcia nowych środków ograniczających w oparciu o dowody już istniejące lub dostępne (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 listopada 2018 r., National Iranian Tanker Company/Rada, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 45, 56; z dnia 29 listopada 2018 r., Bank Tejarat/Rada, C-248/17 P, EU:C:2018:967, pkt 73, 82).
- 54 W przeciwieństwie zaś do tego, co utrzymują wnoszący odwołanie, ponowne umieszczenie IRISL w spornych wykazach, oparte na kryterium różniącym się od tych, na podstawie których były one umieszczone w wykazach do czasu ogłoszenia wyroku z dnia 16 września 2013 r., jak wynika z pkt 132 i 186 zaskarżonego wyroku, stanowiło samo w sobie nową okoliczność, gdy chodzi o sytuację innych wnoszących odwołanie.
- 55 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Sąd nie naruszył prawa, orzekając w pkt 90 i 189 zaskarżonego wyroku, że powaga rzeczy osądzonej, jaką jest objęty wyrok z dnia 16 września 2013 r., nie stoi na przeszkodzie przyjęciu spornych aktów z października 2013 r. i listopada 2013 r.
- 56 Jeżeli chodzi o argument wnoszących odwołanie, że w wyroku z dnia 16 września 2013 r. Sąd ustalił brak powiązania między zakazem przewidzianym w pkt 5 rezolucji 1747 (2007) a rozprzestrzenianiem broni jądrowej, to wypływa on z błędnej interpretacji rzeczzonego wyroku, ponieważ, jak wynika z pkt 49 tego wyroku, Sąd ograniczył się do interpretacji kryterium umieszczenia w wykazie dotyczącego wspierania rozprzestrzeniania broni jądrowej i do zastosowania go w ramach zawisłej przed nim sprawy, zaznaczając w szczególności, że zakazy przewidziane odpowiednio w pkt 5 rezolucji 1747 (2007) i w pkt 7 rezolucji 1737 (2006) są odmienne i nie obejmują koniecznie tych samych towarów i technologii w każdych okolicznościach. Sąd kontynuował następnie swe rozważania, orzekając w istocie w pkt 52 omawianego wyroku, że materiały przedstawione przed Sądem nie zawierały niczego, co sugerowałoby, że towary, których dotyczyły trzy incydenty wspomniane w pkt 48 niniejszego wyroku, były jednocześnie objęte zakazem dotyczącym sprzętu związanego z rozprzestrzenianiem broni jądrowej, przewidzianym w pkt 7 rezolucji 1737 (2006).
- 57 Jeżeli chodzi o zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań, to należy przypomnieć, jak wynika z pkt 191 zaskarżonego wyroku, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału prawo do powołania się na tę zasadę przysługuje każdemu podmiotowi prawa, w którym dana instytucja Unii, udzielając mu precyzyjnych zapewnień, wzbudziła uzasadnione nadzieje. Natomiast w braku wspomnianych zapewnień nie można powoływać się na naruszenie owej zasady (zob. podobnie wyroki: z dnia 13 września 2017 r., Pappalardo i in./Komisja, C-350/16 P, EU:C:2017:672, pkt 39; z dnia 21 lutego 2018 r., Kreuzmayr, C-628/16, EU:C:2018:84, pkt 46).

- 58 W przeciwieństwie zaś do tego, co utrzymują wnoszący odwołanie, wyrok z dnia 16 września 2013 r. nie powinien być w nich wzbudzić uzasadnionych oczekiwań, że Rada nie mogła, w następstwie tego wyroku, zmienić obowiązujących kryteriów umieszczenia w wykazie lub podjąć w wykonaniu rzeczonoego wyroku decyzji w sprawie ponownego przyszłego umieszczenia w spornych wykazach. Nie mógł on wzbudzić takich oczekiwań tym bardziej, że jak wynika z pkt 193 i 194 zaskarżonego wyroku, Sąd uściślił w pkt 64 i 82 wyroku z dnia 16 września 2013 r., że Rada jest, jako prawodawca, uprawniona do dostosowywania obowiązujących uregulowań, celem rozszerzania sytuacji, w których można stosować środki ograniczające, i że dysponuje ona terminem dwóch miesięcy i dziesięciu dni w celu naprawienia stwierdzonych naruszeń poprzez przyjęcie, w razie potrzeby, nowych środków ograniczających wobec wnoszących odwołanie. W tych okolicznościach i ponieważ wnoszący odwołanie nie wysuwają w swoim odwołaniu żadnego konkretnego dodatkowego argumentu dotyczącego zarzucanego naruszenia przez Sąd zasady pewności prawa, nie można też stwierdzić tego rodzaju naruszenia.
- 59 Gdy chodzi o zagwarantowaną w art. 50 karty zasadę *ne bis in idem*, to wystarczy przypomnieć, że środki ograniczające mają charakter prewencyjny (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 grudnia 2011 r., *Afrasiabi i in.*, C-72/11, EU:C:2011:874, pkt 44; z dnia 18 lipca 2013 r., *Komisja i in./Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, pkt 132), w związku z czym zasady tej, dotyczącej ścigania i karania za przestępstwa, w związku z popełnieniem których dana osoba została już uniewinniona lub skazana prawomocnym wyrokiem sądu karnego, nie można powoływać celem zakwestionowania ważności tego rodzaju środków.
- 60 Wynika z tego, że Sąd nie naruszył prawa, uznając w pkt 90, 196 i 199 zaskarżonego wyroku, że Rada nie naruszyła zasad ochrony uzasadnionych oczekiwań i pewności prawa oraz zasady *ne bis in idem*.
- 61 Wreszcie wnoszący odwołanie podnoszą, że Sąd naruszył ich prawo do skutecznego środka prawnego, zapisane w art. 47 karty, ze względu na to, że nie stwierdził, że wobec braku nowych okoliczności faktycznych lub dowodów Rada nie mogła dokonać zmiany kryteriów umieszczenia w wykazie, po to by ponownie umieścić ich nazwy w spornych wykazach.
- 62 W tym względzie należy przypomnieć, że przepis ten zapewnia w prawie Unii ochronę przyznaną w art. 6 ust. 1 i w art. 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. Wspomniany art. 47 wymaga w akapicie pierwszym, by każdy, czyje prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, miał prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami ustanowionymi w tym artykule. Zasada skutecznej ochrony sądowej nie może jednak uniemożliwiać Radzie ponownego umieszczenia danej osoby lub danego podmiotu w wykazach osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, w oparciu o inne podstawy niż te, na których zasadzało się pierwotne umieszczenie, lub na identycznej podstawie opartej na innych dowodach. Zasada ta ma bowiem na celu zapewnienie, by niekorzystny akt mógł zostać zaskarżony do sądu, a nie to, by nie można było przyjąć nowego niekorzystnego aktu, opartego na innych podstawach lub dowodach (zob. podobnie wyrok z dnia 29 listopada 2018 r., *National Iranian Tanker Company/Rada*, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 53, 54). Mając zatem na względzie rozważania przedstawione w pkt 53 i 54 niniejszego wyroku, rzeczona zasada nie stoi na przeszkodzie przejściu spornych aktów z października 2013 r. i listopada 2013 r.
- 63 W związku z powyższym należy oddalić zarzuty drugi i ósmy oraz części trzecie zarzutów pierwszego i szóstego.

W przedmiocie części drugiej zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 64 W części drugiej zarzutu pierwszego wnoszący odwołanie podnoszą, że w zaskarżonym wyroku Sąd nie zbadał wysuniętego przez nich przed nim zarzutu szczegółowego, opartego na tym, że Rada nie dostarczyła obiektywnego powodu ani uzasadnienia dla zmiany, w drodze spornych aktów z października 2013 r., kryteriów umieszczenia w wykazach osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu.
- 65 Rada wspierana przez Komisję utrzymuje, że część druga zarzutu pierwszego jest niezasadna.

– Ocena Trybunału

- 66 W zakresie, w jakim w części drugiej zarzutu pierwszego wnoszący odwołanie podnoszą, że Sąd nie udzielił odpowiedzi na ich argument, że kryteria umieszczenia w wykazie nie były w sposób rozsądny uzasadnione, należy zaznaczyć, iż w pkt 65–78 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał na przyczyny, z powodu których tego rodzaju kryteria winny jego zdaniem zostać uznane za uzasadnione i proporcjonalne. Wynika z tego, że Sąd udzielił odpowiedzi na taki argument.
- 67 W zakresie, w jakim należy zrozumieć część drugą zarzutu pierwszego odwołania jako krytykującą Sąd za niepodniesienie z urzędu braku formalnego uzasadnienia spornych aktów z października 2013 r., w drodze których Rada zmieniła kryteria umieszczenia w wykazach osób lub podmiotów, których aktywa zostały zamrożone, należy zauważyć, co następuje.
- 68 Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 296 TFUE, powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, tak aby umożliwić zainteresowanym zaznajomienie się ze względami uzasadniającymi nałożenie danych środków, a właściwemu sądowi dokonanie jego kontroli (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 138 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 15 listopada 2012 r., *Rada/Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, pkt 50).
- 69 Jednakże uzasadnienie to należy dostosować do charakteru danego aktu i kontekstu, w jakim został on wydany. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do okoliczności danej sprawy, w szczególności do treści aktu, charakteru powołanych zarzutów, a także interesu, jaki w uzyskaniu informacji mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu jest wystarczające, winna nie tylko opierać się na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulujących daną dziedzinę (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 139, 140; z dnia 8 września 2016 r., *Iranian Offshore Engineering & Construction/Rada*, C-459/15 P, niepublikowany, EU:C:2016:646, pkt 24).
- 70 W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że motyw 2 decyzji 2013/497 ukazuje, iż należy zmienić kryteria umieszczenia w wykazach osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, obejmujących osoby i podmioty, które pomagały wskazanym osobom lub podmiotom w obchodzeniu lub naruszaniu postanowień odnośnych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ lub przepisów decyzji 2010/413, tak aby objąć tymi kryteriami osoby i podmioty, które same obeszły lub naruszyły te postanowienia lub przepisy. Takie uzasadnienie jest zasadniczo powtórzone w motywie 2 rozporządzenia nr 971/2013.

- 71 Uzasadnienie przyjęcia przez Radę kryterium dotyczącego naruszenia rezolucji 1747 (2007), leżące u podstawy ponownego umieszczenia IRISL w spornych wykazach, wyraźnie wynika z brzmienia spornych aktów z października 2013 r. Ponadto, jak słusznie zaznaczył Sąd w pkt 68 zaskarżonego wyroku, przepisy ogólne Unii przewidujące przyjęcie środków ograniczających należy interpretować w świetle brzmienia i celu rezolucji Rady Bezpieczeństwa, które te środki wykonują (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 września 2008 r., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Rada i Komisja, C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461, pkt 297; z dnia 16 listopada 2011 r., Bank Melli Iran/Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, pkt 104).
- 72 W drugiej kolejności należy najpierw zauważyć, że w swych motywach 1 i 3 decyzja 2013/497 odnosi się do zmienionej przez nią decyzji 2010/413, która przewidywała już w art. 20 ust. 1 lit. b) zamrożenie środków finansowych osób i podmiotów należących do IRISL, przez nie kontrolowanych lub działających w ich imieniu.
- 73 Podobnie rozporządzenie nr 971/2013 dotyczy nie tylko tych decyzji, lecz również zmienionego przez nie rozporządzenia nr 267/2012, którego art. 23 ust. 2 lit. e) przewidywał również zamrożenie środków finansowych tego rodzaju osób i podmiotów. To rozporządzenie nr 267/2012 zastąpiło rozporządzenie nr 961/2010 dotyczące wykonania decyzji 2010/413 i przewidujące w swym art. 16 zamrożenie środków finansowych osób i podmiotów należących do IRISL lub przez nie kontrolowanych.
- 74 Następnie w swych motywach 4 i 5 decyzja 2010/413 odnosi się do przyjęcia przez Radę Bezpieczeństwa rezolucji 1929 (2010) oraz do oświadczenia z dnia 17 czerwca 2010 r., w drodze którego Rada Europejska wyraźnie wezwała Radę, aby ta podjęła działania wdrażające środki zawarte w rezolucji 1929 (2010), a także „środki dodatkowe”. Środki te miały dotyczyć irańskiego sektora transportu, w tym „IRISL i ich spółek zależnych”.
- 75 Ponadto motywy 7 i 8 decyzji 2010/413 wskazują, że rezolucja 1929 (2010) rozszerzyła ograniczenia finansowe i dotyczące podróży nałożone na mocy rezolucji 1737 (2006) na podmioty IRISL oraz że zgodnie z oświadczeniem z dnia 17 czerwca 2010 r. zamrożenie środków finansowych miało być zastosowane w odniesieniu do innych osób i podmiotów wskazanych przez Radę Bezpieczeństwa przy użyciu tych samych kryteriów. Rozporządzenie nr 961/2010 odnosiło się podobnie do decyzji 2010/413, do rezolucji 1929 (2010) oraz do oświadczenia z dnia 17 czerwca 2010 r.
- 76 W związku z powyższym uzasadnienie przyjęcia przez Radę w drodze decyzji 2010/413 i rozporządzenia nr 961/2010 przepisów przewidujących zamrożenie środków finansowych spółek zależnych IRISL, a szerzej rzecz ujmując, osób i podmiotów, które są z nimi powiązane, w celu zapewnienia skuteczności dotyczących je środków ograniczających, a w konsekwencji uniknięcia ewentualnego ich obejścia za ich pośrednictwem, wynika w sposób jasny, zrozumiały i jednoznaczny z tych aktów, mając na względzie ich kontekst historyczny oraz zbiór zasad regulujących przyjęte wobec Islamskiej Republiki Iranu środki ograniczające.
- 77 Ten dobrze znany wnoszącym odwołanie kontekst oraz tenże zbiór zasad umożliwiły im zrozumienie względów uzasadniających rzeczne przepisy, a Sądowi sprawowanie jego kontroli.
- 78 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że sporne akty z października 2013 r. uzasadniają w sposób wystarczający pod względem prawnym utrzymanie kryterium umieszczenia w wykazie przewidujące zamrożenie środków finansowych podmiotów należących do IRISL, przez nie kontrolowanych lub działających w ich imieniu oraz rozszerzenie tego kryterium na podmioty, które zapewniają IRISL ubezpieczenie lub inne istotne usługi.
- 79 Z powyższego wynika, że Sąd nie naruszył prawa, nie podnosząc z urzędu braku uzasadnienia spornych aktów z października 2013 r.
- 80 Wynika z tego, że część drugą zarzutu pierwszego należy oddalić.

W przedmiocie zarzutów czwartego i siódmego

– Argumentacja stron

- 81 W zarzutach czwartym i siódmym wnoszący odwołanie utrzymują, że Sąd naruszył prawo, uznając, że ich prawo do obrony było przestrzegane przy przyjęciu spornych aktów z października 2013 r. i listopada 2013 r. W pierwszej kolejności wnoszący odwołanie podnoszą, że skoro kryterium dotyczące powiązania z IRISL wymieniało wyraźnie ten podmiot, należało je uznać za kryterium ad hominem, w związku z czym Rada miała obowiązek poinformowania ich o zmianach, jakie zamierzała wprowadzić, i umożliwienia im przedstawienia uwag. W drugiej kolejności twierdzą oni, że Rada nie uwzględniła uwag IRISL, zanim postanowiła o ponownym ich umieszczeniu w wykazie, oraz że ponownie umieściła je w spornych wykazach, zanim udzieliła odpowiedzi na ich uwagi i zanim dostarczyła im dokumenty uzasadniające to ponowne umieszczenie ich nazwy w wykazie.
- 82 Rada, wspierana przez Komisję, kwestionuje zasadność zarzutu czwartego i siódmego.

– Ocena Trybunału

- 83 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że co się tyczy środków ograniczających o charakterze indywidualnym, poszanowanie prawa do obrony i prawa do skutecznej ochrony sądowej wymaga w szczególności, by właściwy organ Unii poinformował zainteresowaną osobę o materiałach, którymi organ ten dysponuje przeciwko wspomnianej osobie i które stanowią podstawę jego decyzji (wyrok z dnia 28 marca 2017 r., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, pkt 121 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 84 W tym wypadku jednak wnoszący odwołanie nie kwestionują tego, że kryterium dotyczące powiązania z IRISL, wynikające ze spornych aktów z października 2013 r., stanowi akt o charakterze generalnym, jak słusznie przypomniał Sąd w pkt 97 zaskarżonego wyroku, jako że definiuje ono w sposób obiektywny i abstrakcyjny kategorię osób lub podmiotów, innych niż same IRISL, do których mogą być stosowane środki ograniczające, ani też tego, że kryterium to nie dotyczy indywidualnie innych niż IRISL wnoszących odwołanie.
- 85 W tych okolicznościach do Rady nie należało poinformowanie innych niż IRISL wnoszących odwołanie o materiałach, jakie znajdowały się w jej posiadaniu, przed przyjęciem kryterium dotyczącego powiązania z IRISL.
- 86 Co się tyczy samych IRISL, to należy stwierdzić, że rzeczony kryterium nie pozwala na przyjęcie wobec nich indywidualnych środków ograniczających, tak że powołany przez nie charakter ad hominem tego kryterium nie powoduje powstania po stronie Rady obowiązku zastosowania przytoczonego w pkt 83 niniejszego wyroku orzecznictwa. Należy w każdym razie zauważyć, że uregulowanie wcześniejsze niż sporne akty z października 2013 r. przewidywało już w stosunku do nich tego rodzaju kryterium ad hominem, w związku z czym brak informacji dotyczącej przedmiotowej zmiany nie wyrządził im szkody, a zwłaszcza nie pozbawiał ich jakiejkolwiek możliwości zwrócenia się do Rady w celu przedstawienia swojego punktu widzenia w kwestii indywidualnego charakteru tego kryterium, w razie potrzeby, po ogłoszeniu wyroku z dnia 16 września 2013 r.
- 87 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Sąd nie naruszył prawa, stwierdzając brak naruszenia, przy przyjmowaniu rzeczonych aktów, prawa wnoszących odwołanie do obrony.
- 88 W drugiej kolejności, gdy chodzi o kwestię, czy Sąd dopuścił się naruszenia prawa, stwierdzając w pkt 173–181 zaskarżonego wyroku, że Rada nie naruszyła prawa wnoszących odwołanie do obrony, umieszczając ich ponownie w spornych wykazach, należy przypomnieć, że w wypadku kolejnej decyzji o zamrożeniu środków finansowych, na podstawie której nazwisko lub nazwa osoby lub nazwa podmiotu zostają utrzymane w wykazie osób lub podmiotów, których środki finansowe podlegają

zamrożeniu, przyjęcie takiej decyzji powinno co do zasady być poprzedzone powiadomieniem o materiałach zgromadzonych przeciwko tej osobie lub podmiotowi, a także umożliwieniem im bycia wysłuchanym (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 grudnia 2011 r., Francja/People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, pkt 62; z dnia 7 kwietnia 2016 r., Central Bank of Iran/Rada, C-266/15 P, EU:C:2016:208, pkt 32).

- 89 W przypadku przekazania zainteresowanemu podmiotowi informacji, które są wystarczająco dokładne i umożliwiają mu przedstawienie w sposób użyteczny swego stanowiska na temat okoliczności obciążających uwzględnionych przez Radę, zasada poszanowania prawa do obrony nie obejmuje obowiązku udzielenia przez Radę z własnej inicjatywy dostępu do dokumentów znajdujących się w jej aktach. Rada ma obowiązek udostępnić wszystkie dokumenty administracyjne dotyczące danego środka – o ile nie są one poufne – dopiero na wniosek zainteresowanej strony (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 listopada 2011 r., Bank Melli Iran/Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, pkt 92; z dnia 28 lipca 2016 r., Tomana i in./Rada i Komisja, C-330/15 P, niepublikowany, EU:C:2016:601, pkt 66).
- 90 Należy również uściślić, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału prawo do bycia wysłuchanym przed przyjęciem aktów utrzymujących w mocy środki ograniczające w odniesieniu do osób lub podmiotów już nimi objętych wiąże Radę wtedy, gdy ustaliła ona nowe okoliczności dotyczące tych osób lub podmiotów, a nie wtedy, gdy takie utrzymanie opiera się na tych samych powodach, które uzasadniały przyjęcie pierwotnego aktu nakładającego przedmiotowe środki ograniczające (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 grudnia 2011 r., Francja/People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, pkt 63; z dnia 28 lipca 2016 r., Tomana i in./Rada i Komisja, C-330/15 P, niepublikowany, EU:C:2016:601, pkt 67).
- 91 W tym wypadku, jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 190 opinii, właściwym momentem na dokonanie oceny tego, czy Rada nie naruszyła prawa wnoszących odwołanie do bycia wysłuchanym, jest data ponownego ich umieszczenia przez Radę w spornych wykazach, a mianowicie, dzień 26 listopada 2013 r. Jak wynika zaś z pkt 173–175 zaskarżonego wyroku, Rada poinformowała wnoszących odwołanie o powodach, dla których zamierzała dokonać ich ponownego umieszczenia w wykazie, pismami datowanymi na dzień 22 lub 30 października 2013 r., które opierały się na tych samych okolicznościach faktycznych i były zasadniczo identyczne z tymi, które figurowały w decyzjach o pierwotnym umieszczeniu w wykazie przyjętych w 2010 r., w związku z czym chodziło tu o znane już wnoszącym odwołanie okoliczności. Ponadto z pkt 176–180 zaskarżonego wyroku wynika, że w pismach datowanych na dzień 15 lub 19 listopada 2013 r. wnoszący odwołanie przedstawili swoje uwagi w przedmiocie tych okoliczności przed przyjęciem spornych aktów z listopada 2013 r., a Rada udzieliła na te uwagi odpowiedzi w dniu 27 listopada 2013 r., przekazując im znajdujące się w jej aktach dokumenty.
- 92 W dodatku, jak zaznaczyła rzecznik generalna w pkt 193 opinii, w przeciwieństwie do tego, co twierdzą wnoszący odwołanie, Rada nie jest zobowiązana do udzielenia odpowiedzi na uwagi przedstawione przez daną osobę lub dany podmiot przed przyjęciem zamierzonych środków ograniczających. W istocie przekazanie takiej odpowiedzi w sytuacji, gdy zainteresowane strony zostały już wysłuchane, wiąże się raczej z uzasadnieniem aktu, w drodze którego środki te zostają przyjęte, niż z poszanowaniem prawa do obrony.
- 93 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Sąd nie dopuścił się naruszenia prawa, uznając, że Rada nie naruszyła prawa wnoszących odwołanie do obrony przy przyjęciu spornych aktów z listopada 2013 r.
- 94 Wynika z tego, że zarzuty czwarty i siódmy należy oddalić.

Wprzedmiocie zarzutów trzeciego, piątego i dziewiątego oraz części pierwszej zarzutu pierwszego i części drugiej zarzutu szóstego

– Argumentacja stron

- 95 W zarzutach trzecim, piątym i dziewiątym oraz w części pierwszej zarzutu pierwszego i części drugiej zarzutu szóstego wnoszący odwołanie podnoszą, że Sąd błędnie stwierdził, po pierwsze, w pkt 63, 71, 74 i 76 zaskarżonego wyroku, że sporne akty z października 2013 r. były uzasadnione i proporcjonalne w stosunku do celu walki z rozprzestrzenianiem broni jądrowej w Iranie, a po drugie, w pkt 93–95 zaskarżonego wyroku, że przyjęcie tych aktów niezgodnych ich zdaniem z tym celem, po wydaniu wyroku z dnia 16 września 2013 r., nie stanowiło nadużycia władzy ze strony Rady. Ponadto Sąd dopuścił się naruszenia prawa, uznając, że sporne akty z października 2013 r. i z listopada 2013 r. nie naruszały w sposób nieuzasadniony i nieproporcjonalny ich praw podstawowych, zwłaszcza prawa własności i prawa do poszanowania ich dobrego imienia.
- 96 Wnoszący odwołanie utrzymują przede wszystkim, że kryterium dotyczące naruszenia rezolucji 1747 (2007) nie jest właściwe i proporcjonalne w stosunku do celu walki z rozprzestrzenianiem broni jądrowej w Iranie, wobec braku związku między transportem broni zakazanym w pkt 5 tej rezolucji, działalnością danego podmiotu a rozprzestrzenianiem broni jądrowej. Tak samo jest w przypadku kryterium dotyczącego powiązania z IRISL, ponieważ jedynym uzasadnieniem umieszczenia spółki zależnej w wykazie podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu, jest to, że spółka dominująca była zaangażowana w rozprzestrzenianie broni jądrowej.
- 97 Wnoszący odwołanie uważają następnie, że rozumowanie Sądu jest dotknięte sprzecznością. Potwierdzając zgodność z prawem tych kryteriów bez wyjaśnienia przy tym, w jaki sposób byłyby one właściwe i proporcjonalne w stosunku do tego celu, Sąd błędnie uznał w pkt 101 i 102 zaskarżonego wyroku, że rzeczne kryteria nie oznaczały istnienia związku między wnoszącymi odwołanie a rozprzestrzenianiem broni jądrowej ani nie nakładały na Radę obowiązku ustanowienia takiego związku. Czyniąc w ten sposób, Sąd przyjął zbyt szeroką wykładnię tych samych kryteriów.
- 98 Wnoszący odwołanie dodają, że Sąd nie dokonał ponadto analizy tego, w jaki sposób ich ponowne umieszczenie w spornych wykazach umożliwiało osiągnięcie rzeczowego celu i wywieranie wpływu na Islamską Republikę Iranu, w sytuacji gdy IRISL, wbrew temu, co sugeruje zaskarżony wyrok, ani nie należą do rządu Iranu, ani nie są przez ten rząd kontrolowane. Wreszcie uściślają oni, że wymieniając ponownie w wyraźny sposób IRISL, kryterium dotyczące powiązania z IRISL ukazało je w oczach świata jako podmiot udzielający wsparcia rozprzestrzenianiu broni jądrowej, co nadwyrężyło poważnie ich dobre imię i prowadzone przez nie interesy.
- 99 Rada, popierana przez Komisję, kwestionuje argumentację wnoszących odwołanie.

– Ocena Trybunału

- 100 W ramach zarzutów trzeciego, piątego i dziewiątego oraz części pierwszej zarzutu pierwszego i części drugiej zarzutu szóstego wnoszący odwołanie utrzymują zasadniczo, w pierwszej kolejności, że Sąd błędnie uznał, iż naruszenie ich podstawowego prawa własności i prawa do poszanowania ich dobrego imienia, do którego mogły doprowadzić akty z października 2013 r. i listopada 2013 r., było proporcjonalne i że sformułowanie kryterium dotyczącego naruszenia rezolucji 1747 (2007) i kryterium dotyczącego powiązania z IRISL również nie naruszało, w oparciu o tę samą argumentację, zasady proporcjonalności.

- 101 Przede wszystkim należy przypomnieć, że zgodnie z art. 52 ust. 1 karty wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować ich istotę, a z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia tych praw i wolności mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób.
- 102 Zatem jak słusznie przypomniiał Sąd w pkt 204 i 205 zaskarżonego wyroku, zapisane w art. 17 karty prawo własności nie jest prawem absolutnym. Ponadto zasada proporcjonalności wymaga, by środki wynikające z zastosowania przepisu prawa Unii były odpowiednie do realizacji zgodnego z prawem celu zamierzonego przez dane regulacje i nie wykraczały poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia (wyroki: z dnia 15 listopada 2012 r., *Al-Aqsa/Rada i Niderlandy/Al-Aqsa*, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, pkt 122 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 29 listopada 2018 r., *National Iranian Tanker Company/Rada*, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 76).
- 103 Co się tyczy sądowej kontroli poszanowania zasady proporcjonalności, Trybunał przyznał prawodawcy Unii szeroki zakres uznania, jak to również zaznaczył słusznie Sąd w pkt 62 zaskarżonego wyroku, w dziedzinach zakładających konieczność podejmowania przez niego decyzji natury politycznej, gospodarczej i społecznej oraz wymagających od niego dokonywania złożonych ocen. Wywiódł on z tego, że wyłącznie rażąco niewłaściwy charakter środka przyjętego w tych dziedzinach w stosunku do celu, który właściwa instytucja powinna realizować, może mieć wpływ na zgodność z prawem takiego środka (wyrok z dnia 28 listopada 2013 r., *Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, pkt 120 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 104 W odniesieniu do celu, jaki realizuje Rada, przyjmując sporne akty z października 2013 r. i listopada 2013 r., które zmieniły decyzję 2010/413 i rozporządzenie nr 267/2012, Trybunał orzekł już, że ta decyzja i to rozporządzenie mają na celu niedopuszczenie do rozprzestrzeniania broni jądrowej oraz wywarcie w ten sposób nacisku na Islamską Republikę Iranu, aby zakończyła działania w tym kierunku. Cel ten, który wpisuje się w bardziej ogólne ramy wysiłków mających na celu utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, podlega słusznej ochronie (wyrok z dnia 29 listopada 2018 r., *National Iranian Tanker Company/Rada*, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 105 Następnie w odniesieniu do kwestii, czy sporne akty z października 2013 r. i listopada 2013 r. posiadają właściwy charakter do realizacji rzeczonego celu, należy zauważyć, jeżeli chodzi o kryterium dotyczące naruszenia rezolucji 1747 (2007), że jak podnosi Rada, z rezolucji tej wynika, że Rada Bezpieczeństwa uważała zakaz transferu broni z Iranu przewidziany w pkt 5 tej rezolucji za odpowiadający celowi polegającemu na zapewnieniu, że irański program nuklearny będzie służył wyłącznie pokojowym celom, oraz uniemożliwieniu opracowania przez Islamską Republikę Iranu sensytywnych technologii wspomagających program jądrowy i program pocisków balistycznych.
- 106 Jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 76 i 77 opinii, wpływy z handlu bronią mogą bezpośrednio lub pośrednio zapewnić rządowi Iranu środki lub udogodnienia o różnym charakterze, umożliwiające mu realizację działań w zakresie rozprzestrzeniania broni jądrowej, oraz zostać w tym celu sprzeniewierzone.
- 107 W tych okolicznościach kryterium dotyczące naruszenia rezolucji 1747 (2007) umożliwia objęcie nim zachowań osób lub podmiotów, które są w stanie wspierać działania w zakresie rozprzestrzeniania broni jądrowej w Iranie, nawet wówczas gdy nie istnieje żaden bezpośredni lub pośredni związek między tymi osobami i podmiotami a rozprzestrzenianiem broni jądrowej i nie biorą one udziału w tych działaniach, jak słusznie zaznaczył Sąd w pkt 101 i 102 zaskarżonego wyroku, w związku z czym kryterium to wydaje się właściwe do realizacji celu, o którym mowa w pkt 104 niniejszego wyroku.

- 108 W odniesieniu do konieczności rzeczonego kryterium, wbrew temu, co utrzymują wnoszący odwołanie, okoliczność, iż kryterium to umożliwia przyjęcie środków w postaci zamrożenia środków finansowych w braku związku między danymi osobami i podmiotami a rozprzestrzenianiem broni jądrowej, nie może prowadzić do uznania, że środki te wykraczają poza granice tego, co jest konieczne do realizacji tego celu, skoro Trybunał orzekł już, że kryterium umieszczenia w wykazach, takie jak kryterium wsparcia dla rządu Iranu, które pozwala na objęcie nim własnych działań prowadzonych przez daną osobę lub podmiot, niemających jako takie żadnego bezpośredniego lub pośredniego związku z rozprzestrzenianiem broni jądrowej, lecz mogących jednak udzielać mu wsparcia, nie wydaje się wykraczać poza granice tego, co jest konieczne do osiągnięcia rzeczonego celu (zob. podobnie wyrok z dnia 29 listopada 2018 r., *National Iranian Tanker Company/Rada*, C-600/16 P, EU:C:2018:966, pkt 78). Należy również podkreślić, że duża liczba rezolucji Rady Bezpieczeństwa, podobnie jak różne stopniowo przyjmowane środki Unii, odzwierciedlają konieczność rozszerzenia wachlarza środków ograniczających przeznaczonych do osiągnięcia tego właśnie celu.
- 109 Co się tyczy zakresu kryterium dotyczącego powiązania z IRISL, to należy zaznaczyć, że wpisuje się ono w ramy prawne wyraźnie wyznaczone celami realizowanymi przez przepisy regulujące środki ograniczające skierowane przeciwko Islamskiej Republice Iranu.
- 110 W tym względzie Trybunał orzekł już, że jeżeli środki finansowe danego podmiotu udzielającego wsparcia rządowi Iranu zostały zamrożone, istnieje niebagatelne ryzyko wywierania przezeń nacisku na podmioty, które pozostają w jego posiadaniu lub pod jego kontrolą, w celu obejścia zastosowanych wobec niego środków, a zatem zamrożenie środków finansowych tych podmiotów jest konieczne i właściwe dla zapewnienia skuteczności przyjętych środków oraz niedopuszczenia do ich obejścia (zob. podobnie wyrok z dnia 22 września 2016 r., *NIOC i in./Rada*, C-595/15 P, niepublikowany, EU:C:2016:721, pkt 89 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 111 Kryterium to definiuje zatem w sposób obiektywny ograniczoną kategorię osób i podmiotów, które z powodu związków, jakie je łączą z IRISL, mogą ułatwiać obchodzenie środków ograniczających, którymi objęte są IRISL, i w konsekwencji zagrażać wspomnianemu w pkt 104 niniejszego wyroku celowi niedopuszczenia do rozprzestrzeniania broni jądrowej oraz wywarcia w ten sposób nacisku na Islamską Republikę Iranu, niezależnie od ewentualnego zaangażowania tych osób i podmiotów w działania z zakresu rozprzestrzeniania broni jądrowej, a zatem nie wydaje się wyraźnie wykraczać poza granice tego, co jest konieczne dla osiągnięcia tego celu.
- 112 Trzeba dodać, że w świetle przedstawionych w pkt 106–111 niniejszego wyroku rozważań należy oddalić argument wnoszących odwołanie, że Sąd dopuścił się sprzeczności w swoim rozumowaniu, stwierdzając, że kryterium dotyczące naruszenia rezolucji 1747 (2007) i kryterium dotyczące powiązania z IRISL, mimo że uzasadnione i proporcjonalne w stosunku do rzeczonego celu, nie wymagało wykazania związku między daną osobą i podmiotem a rozprzestrzenianiem broni jądrowej. Czyniąc w ten sposób, Sąd nie przyjął zbyt szerokiej wykładni tych kryteriów i jego rozumowanie nie zawiera sprzeczności.
- 113 W odniesieniu ponadto do zarzucanego naruszenia dobrego imienia wnoszących odwołanie Sąd również nie naruszył prawa, wskazując w pkt 209 zaskarżonego wyroku, że Rada nie twierdziła, iż byli oni sami zaangażowani w rozprzestrzenianie broni jądrowej, w związku z czym nie byli osobiście kojarzeni z zachowaniami stwarzającymi zagrożenie dla pokoju międzynarodowego i bezpieczeństwa międzynarodowego, i że naruszenie ich dobrego imienia było nieuchronnie mniejsze niż wówczas, gdyby ich ponowne umieszczenie w spornych wykazach było oparte na takim uzasadnieniu. Jeżeli chodzi o kryterium dotyczące powiązania z IRISL, nie oznacza ono również, że IRISL są same zaangażowane w rozprzestrzenianie broni jądrowej. Rzeczone naruszenie nie wydaje się zatem wyraźnie wykraczać poza to, co jest konieczne w świetle nadrzędnego znaczenia celu, o którym mowa w pkt 104 niniejszego wyroku, i konieczności wskazania w ogólnych kryteriach regulujących umieszczenie osób i podmiotów w wykazach osób i podmiotów, których aktywa podlegają zamrożeniu,

jasnej i precyzyjnej definicji tych osób i podmiotów, a mianowicie w niniejszym wypadku powiązań z IRISL, które jako takie uzasadniają, w sytuacji gdy zostaną one wykazane, tego rodzaju umieszczenie w wykazie.

- 114 Wynika stąd, że Sąd nie dopuścił się naruszenia prawa w pkt 71, 73, 75–77, 103 i 208 zaskarżonego wyroku, przyjmując, zasadniczo, z jednej strony, że kryterium dotyczące naruszenia rezolucji 1747 (2007) i kryterium dotyczące powiązań z IRISL należy uznać za kryteria respektujące zasadę proporcjonalności, oraz uznając, z drugiej strony, że ograniczenia w prawie własności i naruszenie dobrego imienia wnoszących odwołanie nie wydawały się oczywiście nieproporcjonalne w stosunku do zamierzonych celów.
- 115 W drugiej kolejności wnoszący odwołanie nie przedstawili dowodów, które mogłyby wykazać, że przyjmując sporne akty z października 2013 r., Rada dopuściła się nadużycia władzy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem akt jest dotknięty wadą nadużycia władzy tylko wtedy, gdy z obiektywnych, właściwych dla danej sprawy i spójnych poszlak wynika, że został on przyjęty wyłącznie lub w znacznej mierze w celu innym niż wskazany albo w celu obejścia procedury przewidzianej w traktacie dla okoliczności danej sprawy (zob. podobnie wyrok z dnia 28 marca 2017 r., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, pkt 135), jak słusznie przypomniał Sąd w pkt 92 zaskarżonego wyroku.
- 116 Tymczasem jak wynika z pkt 46–63 i 101–114 niniejszego wyroku, Sąd słusznie orzekł w pkt 93–95 zaskarżonego wyroku, że wyrok z dnia 16 września 2013 r. nie sprzeciwiał się przyjęciu tych aktów, które są zgodne z uzasadnionym celem zapobiegania rozprzestrzenianiu broni jądrowej oraz wywarcia w ten sposób nacisku na Islamską Republikę Iranu, aby zakończyła działania w zakresie rozprzestrzeniania broni jądrowej, tak że Sąd ten słusznie oddalił zarzut dotyczący nadużycia władzy.
- 117 Wynika stąd, że należy oddalić zarzuty trzeci, piąty i dziewiąty oraz część pierwszą zarzutu pierwszego i część drugą zarzutu szóstego.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu szóstego

– Argumentacja stron

- 118 W ramach części pierwszej zarzutu szóstego wnoszący odwołanie podnoszą w pierwszej kolejności, że Sąd błędnie nie uwzględnił oczywistych błędów w ocenie, jakie popełniła Rada przy ponownym umieszczaniu IRISL w spornych wykazach. Uzasadnienie Sądu w pkt 117 i 131 zaskarżonego wyroku oparte na stwierdzeniu rzeczywistych naruszeń rezolucji 1747 (2007) w 2009 r. było nieprawidłowe z faktycznego punktu widzenia. Sprawozdanie komitetu ds. sankcji Rady Bezpieczeństwa za rok 2009, na którym oparła się Rada, nie pozwala na stwierdzenie, że IRISL naruszyły tę rezolucję. Sąd nie przyznał również wystarczającej wagi w pkt 120 i 124 zaskarżonego wyroku dowodom, a zwłaszcza zeznaniom złożonym przez wnoszących odwołanie w celu wykazania braku zaangażowania IRISL w naruszenie rezolucji 1747 (2007).
- 119 Wnoszący odwołanie utrzymują w drugiej kolejności, że w pkt 136–165 zaskarżonego wyroku Sąd nie uwzględnił popełnionych przez Radę błędów w ocenie stanu faktycznego, uznając, że ponowne umieszczenie innych niż IRISL wnoszących odwołanie w wykazach było uzasadnione na podstawie kryterium dotyczącego powiązań z IRISL. Sąd ograniczył się zatem, jeżeli chodzi o Khazar Shipping Lines, IRISL Europe i Valfajr 8th Shipping Line, do potwierdzenia, że ich ponowne umieszczenie w spornych wykazach było uzasadnione z uwagi na to, że należały one do IRISL, podczas gdy Rada nie zbadała poziomu ich przynależności do IRISL i tego, czy było prawdopodobne, by mogły one zostać poddane naciskom w celu obejścia nałożonych na IRISL ograniczeń, a w odniesieniu do Qeshm Marine Services & Engineering i Marine Information Technology Development do wskazania, że chodziło tu o spółki zależne IRISL. Ponadto Sąd błędnie stwierdził, że HDSL i Safiran Payam Darya

Shipping Lines działały w imieniu IRISL, ponieważ przejęły, jako rzeczywisci właściciele, niektóre z jego statków. Jeżeli chodzi o Irano Misr Shipping, to Rada nie wskazała ani świadczonych przez nią usług, ani w jaki sposób usługi te mogły być istotne.

- 120 Rada i Komisja uważają, że pierwsza część zarzutu szóstego jest niedopuszczalna, a w każdym razie bezzasadna.

– Ocena Trybunału

- 121 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału to wyłącznie Sąd jest właściwy do ustalenia i oceny okoliczności faktycznych, a także, co do zasady, do zbadania dowodów, które dopuścił na poparcie tych okoliczności. Jeśli zatem dowody te uzyskano w prawidłowy sposób, przy poszanowaniu ogólnych zasad prawa i wymogów proceduralnych dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego, wyłącznie do Sądu należy ocena, jaką wagę należy przywiązywać do przedstawionych mu dowodów. Ocena ta nie stanowi zatem, z wyłączeniem przypadków przeinaczenia tych dowodów, kwestii prawnej, która jako taka podlega kontroli Trybunału (wyrok z dnia 7 kwietnia 2016 r., Akhras/Rada, C-193/15 P, EU:C:2016:219, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 122 W niniejszym wypadku w zakresie, w jakim wnoszący odwołanie podnoszą, że ponowne umieszczenie IRISL w wykazach na podstawie kryterium dotyczącego naruszenia rezolucji 1747 (2007) nie jest uzasadnione w świetle powołanego przez Radę sprawowania komitetu ds. sankcji Rady Bezpieczeństwa za rok 2009 i złożonych przez nich zeznań, należy stwierdzić, że wnoszący odwołanie domagają się rzeczywiście od Trybunału, aby ten dokonał nowej oceny stanu faktycznego i dowodów przedstawionych Sądowi oraz wagi, jaką należy im przyznać, nie zarzucając przy tym przeinaczenia tych okoliczności faktycznych i dowodów, co jest niedopuszczalne na etapie odwołania. Z tych samych względów niedopuszczalna jest ich argumentacja dotycząca dokonanych przez Sąd ustaleń stanu faktycznego, przedstawionych w pkt 136–165 zaskarżonego wyroku, odnoszących się do posiadania przez IRISL Khazar Shipping Lines, IRISL Europe oraz Valfajr 8th Shipping Line, kontrolowania przez IRISL Qeshm Marine Services & Engineering i Marine Information Technology Development, faktu, że HDSL i Safiran Payam Darya Shipping Lines działają w imieniu IRISL i że Irano Misr Shipping świadczy im istotne usługi.

- 123 Z powyższego wynika, że należy odrzucić część pierwszą zarzutu szóstego.

- 124 Ponieważ wszystkie zarzuty zostały oddalone, odwołanie należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 125 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.
- 126 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 127 Ponieważ Rada wniosła o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania, zaś ci ostatni przegrali sprawę, należy obciążyć ich, poza ich własnymi kosztami, także kosztami poniesionymi przez Radę.
- 128 Zgodnie z art. 140 § 1 regulaminu postępowania, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, Komisja pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) **Islamic Republic of Iran Shipping Lines, Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Khazar Shipping Lines, IRISL Europe GmbH, Qeshm Marine Services & Engineering Co., Irano Misr Shipping Co., Safiran Payam Darya Shipping Lines, Marine Information Technology Development Co., Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., Hoopad Darya Shipping Agency i Valfajr 8th Shipping Line Co. pokrywają, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Radę Unii Europejskiej.**
- 3) **Komisja Europejska pokrywa własne koszty.**

Podpisy